

1997-12-24

Benvolgut soci:

1. DESÈ ANIVERSARI. Amb l'acabament de l'any 1997 tanquem la celebració del desè aniversari de la fundació de la nostra entitat. Com ja sabeu ha estat un any farcit d'activitats ben diverses. A partir d'ara el que cal és continuar la feina de cada dia, amb un ritme potser més pausat, però no pas menys intens.

2. SANT PERE DE TORELLÓ. El passat dia 5 de novembre, en un acte organitzat per la Casa de Cultura de Sant Pere de Torelló, en Gabriel Guix hi va pronunciar la conferència Dimensions de l'univers.

3. SANT HILARI SACALM. També organitzat per la Casa de Cultura, en aquest cas però a Sant Hilari Sacalm, el dia 26 de novembre va ser en Ricard Lázaro qui va donar una conferència sota el títol 50 anys d'ovnis.

4. VISITA AL MUSEU DE LA CIÈNCIA. El passat dia 30 de novembre, un grup de vint-i-dues persones de l'Agrupació van visitar el Museu de la Ciència. Es va veure concretament la sessió del planetari *Supernova*, es va recórrer l'exposició de l'ESA *El compte enrere. Europa a l'espai*, i l'exposició *Huracà, 1725*, sobre els navegants i els naufragats de la ruta del mercuri. Evidentment també es van poder recórrer les diverses sales del Museu. Tot plegat un matí ben interessant.

5. SESSIONS PER A ESCOLARS. Amb la gentilesa de la Francesca Masnou, ja fa uns mesos que dos matins de dimarts cada mes (d'11 a quarts d'1) es dediquen a rebre grups d'escolars al local de l'Agrupació per parlar-los sobre astronomia. De moment ja hi han passat tres grups.

6. CURSET A L'INSTITUT DE MANLLEU. Des del dia 14 de gener, i durant cinc dimecres, es farà un curset d'astronomia a l'Institut de Manlleu. Es faran dues sessions teòriques i tres de pràctiques, una per aprendre a usar el planisfer i la informàtica per conèixer el cel, i dues d'observació pròpiament dita.

7. CONFERÈNCIA A QUINTANES. El dia 19 de gener, a un quart de nou del vespre, en Josep M. Casals farà una conferència sobre Introducció a l'astronomia a l'Escola Familiar Agrària de Quintanes.

8. ARTICLES A LA PREMSA. Els darrers articles publicats són els següents:

ARTICLES A EL 9 NOU

15 set	JM. Casals	Meteorits: Cosa de noms
22 set	JM. Casals	Meteorits famosos
29 set	JM. Casals	Més meteorits
13 oct	JM. Casals	Altres fenòmens meteorítics
20 oct	JM. Casals	Cràters meteorítics
27 oct	JM. Casals	El Meteor Crater
3 nov	R. Lázaro	50 anys d'OVNIS
10 nov	M. Quintana	Laika: un sacrifici per a l'astronàutica
17 nov	MM. Falagán	Escoltant les estrelles

24 nov A. Andreu Mart: Què cal saber
1 des A. Andreu Mart: El seu terra i els meteorits
8 des E. García Melendo Móns exòtics
15 des R. Lázaro La nova imatge del Sistema Solar
23 des A. Andreu Sondes a Mart
29 des A. Andreu Instruments del Pathfinder (estació Sagan)

**CONVOCATÒRIA DE
L'ASSEMBLEA ANUAL ORDINÀRIA DE SOCIS (1998)**

D'acord amb el que assenyalen els Estatuts de l'Agrupació, es convoca la REUNIÓ ORDINÀRIA corresponent a 1998 de l'ASSEMBLEA GENERAL. Us preguem que anoteu aquesta data en la vostra agenda.

DIA: Divendres 13 de febrer de 1998

HORA: A les 8 del vespre

LLOC: Al local de l'Agrupació. Casa Masferrer. C. Pare Xifré, 1 i 3, 3r. pis. Vic.

ORDRE DEL DIA

1. Obertura i salutació als assistents.
2. Lectura i aprovació de l'acta de l'Assemblea anterior.
3. Informació de les activitats durant el 1997.
4. Lectura i aprovació de l'estat de comptes de 1997.
5. Projectes d'activitats per a 1998.
6. Propostes dels socis.
7. Precs i preguntes.

Es recorda que, segons l'art. 12 dels Estatuts, s'hauran d'afegir a l'ordre del dia les propostes escrites dels socis que es presentin fins a dos dies abans de l'Assemblea.

Rebeu una cordial salutació

LA JUNTA DIRECTIVA

ACTIVITATS DEL PRIMER TRIMESTRE DE 1998

GENER

- Dimarts 13 Conferència: Teoria de la relativitat general (III). Per Joaquim Pladelasala.
Dijous 15 Conferència: Corbes meravelloses: Les còniques. Per Josep M. Casals.
Dilluns 19 A 1/4 de 9 del vespre a l'Escola Quintanes, conferència: Introducció a l'astronomia. Per Josep M. Casals.
Dimarts 20 Conferència: Anècdotes de l'astronàutica. Per Ricard Lázaro Medina.
Dijous 22 Conferència: L'ozó troposfèric. Per Miquel Erra.
Dimarts 27 Conferència: La utilització del GPS. Per Gabriel Guix.
Dijous 29 Conferència: Corbes meravelloses: L'estrofoide / La cisoide de Diocles. Per Josep M. Casals.

FEBRER

- Dimarts 3 Conferència: El deep-sky (el fons del cel). Per Antoni Andreu.
Dijous 5 Conferència: La campana de Gauss (I). Per Josep M. Casals.
Dimarts 10 Conferència: El fenomen del «niño». Per Josep Pujols.
Dijous 12 Conferència: La campana de Gauss (II). Per Josep M. Casals.
Divendres 13 ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE SOCIS. A les vuit del vespre al local social.
Dimarts 17 Conferència: El programa SETI. Per Ricard Lázaro Medina.
Dijous 19 Conferència: Història de l'atletisme vigatà. Per Josep Vilà Serrabou.
Divendres 20 A les 10 del vespre a l'Ateneu de Folgueroles, conferència Deu idees bàsiques sobre astronomia. Per Ricard Lázaro.
Dimarts 24 Conferència: L'Anuari astronòmic: Les efemèrides dels planetes (I). Per Josep M. Casals.
Dijous 26 Conferència: Quan vam entrar en la història?. Per Antoni Andreu.
Divendres 27 Observació de camp amb CCD a Folgueroles. Sortida a les 9 del vespre del Prat de la Riera de Vic.

MARÇ

- Dimarts 3 Conferència: L'Anuari astronòmic: Les efemèrides dels planetes (II). Per Josep M. Casals.
Dijous 5 Conferència: Axiomes, teoremes i demostracions. Per Ramon Pujols.
Dijous 5 A 2/4 de 6 a l'ASVAT (Casa Moreta, C. de St. Miquel), conferència Meteorits. Per Josep M. Casals.
Dimarts 10 Conferència: L'Anuari astronòmic: Satèl·lits i asteroides. Per Josep M. Casals.
Dijous 12 Conferència: Cinquanta anys de bàsquet a Vic. Per Josep Sala Orri.
Dimarts 17 Conferència: Radioastronomia. Per Ricard Lázaro Medina.
Dijous 19 Conferència: En commemoració del Dia Mundial de la Meteorologia, que s'escau el següent dilluns, dia 23. (Pendent de determinar)
Dimarts 24 Conferència: Viuen déus en el cel?. Per Antoni Andreu.
Dijous 26 Conferència: La cèl·lula (I): morfologia. Per Joan Mercader.
Dimarts 31 Conferència: L'Anuari Astronòmic: Posició de l'estrella Polar. Per Josep M. Casals.

ABRIL

- Dijous 2 Conferència: La cèl·lula (II): fisiologia. Per Joan Mercader.
Divendres 3 Observació de la Lluna des de la Plaça Major de Vic, dins els actes del Mercat del Ram.

L'atzar ha volgut que la Setmana de la Ciència que celebren totes les universitats de Catalunya, i entre elles la nova Universitat de Vic, coincideixi amb la commemoració de l'aniversari del vigatà il·lustre Eusebi Molera.

Les seves activitats entren de ple en la Setmana de la Ciència. Ell es va distingir com a enginyer, dissenyador de ponts, cartògraf, urbanista, arquitecte, president de l'Acadèmia de Ciències de la ciutat de San Francisco (Califòrnia), etc.

També li podríem encabir si celebréssim la setmana de l'agricultura, per les seves plantacions de remolatxes i carxofes; ara aquelles contrades són la capital mundial de la carxofa.

Amb la ramaderia el trobem criant búfals i cavalls de carreres.

Ell va conservar sempre una intensa relació amb el canonge Collell, amic de la infantesa, amb en Martí Genís, amb els germans Masferrer i amb altres vigatans il·lustres, sense oblidar el nostre Jacint Verdaguer.

Va formar part de l'«Esbart de Vic» i del «Círcol Literari».

Amb les arts plàstiques el podem encabir en el dibuix. Va ser alumne de l'Escola Municipal de Dibuix, fundada oficialment l'1 d'octubre de 1837.

En el moment d'aconseguir la seva primera feina a Califòrnia, que no era d'enginyer militar, sinó de dibuixant, cobrava 150 duros d'or al mes, i ell mateix va dir que «vivía com un príncep». Va instaurar aleshores un premi per un import de 800 pessetes anuals a l'Escola de Dibuix de Vic.

Actualment l'Agrupació Astronòmica d'Osona i l'Escola de Dibuix de Vic convivim en el mateix edifici i nosaltres esperem que encara que fos d'una manera simbòlica es torni a instaurar aquest premi. Avui dia 800 pessetes són només 5 euros, pocs diners que ens permetrien reviure simbòlicament aquell esperit de l'Eusebi Molera.*

L'Eusebi Molera també va estar implicat en l'astronomia. Va fer un profund estudi sobre l'eclipsi total de Sol del 30 d'agost de 1905, visible a Catalunya, on es va traslladar, i aquí va fer plànols i guies d'aquest esdeveniment.

Va ajudar l'important observatori de Link; segons el Dr. Oró, aquest observatori va descobrir els satèl·lits 6^è i 7^è de Júpiter; i, dels deu planetes descoberts fora del Sistema Solar, sis s'han descobert en aquest observatori.

Fou membre de l'Acadèmia d'Arts i Ciències de Barcelona, i fundador de l'Observatori Fabra, el primer director del qual fou Josep Comas i Solà, amic d'Eusebi Molera. També fou membre de la Societat Astronòmica de Califòrnia i de la Societat Astronòmica Britànica.

Va publicar el llibre *Calendari Solar de les cultures precolombines de Mèxic*.

A l'Agrupació Astronòmica d'Osona, estem convençuts que si l'Eusebi Molera visqués ara seria membre actiu de la nostra entitat i per això ens adherim a la commemoració d'un vigatà que, com va dir el Dr. Santi Ponce, va donar a conèixer Catalunya al món.

Parlament de Josep Sala i Orri,
president de l'Agrupació Astronòmica d'Osona,
a la Sala de la Columna de l'Ajuntament de Vic.
14 de novembre de 1997.

* La regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vic constituirà un premi anual amb el nom d'Eusebi Molera que consistirà en la instal·lació d'una exposició de l'artista premiat durant quinze dies a la Llotja del Blat.

LA SITUACIÓ DEL CEL FINS A FINALS DEL MES VINENT

Desembre

dissabte 27 La Lluna a punt de ser nova, forma gairebé un triangle equilàter amb Mercuri i Antares a prop de l'horitzó

dilluns 29 Lluna nova

dimecres 31 Al capvespre, la Lluna brilla amb Venus, Mart i Júpiter

Gener

dijous 1 A l'alba la Lluna passa molt a prop de Júpiter (figura 1)

diumenge 4 Al vespre Saturn està molt a prop de La Lluna i la Terra passa pel seu periheli (mínima distància al Sol)

dilluns 5 Quart creixent. Saturn queda a baix i a la dreta de la Lluna

dijous 8 Al vespre la Lluna passa molt a prop d'Aldebaran

dilluns 12 Lluna plena

dilluns 19 La Lluna passa molt a prop de Spica

dimarts 20 Quart minvant. Júpiter i Mart passen a una distància de $0,2^\circ$ l'un de l'altre, o sigui a menys de la $1/2$ del diàmetre de la Lluna (figura 3)

dissabte 24 Sírius ja apareix a l'horitzó durant el crepuscle vespertí

dilluns 26 A l'alba Venus, la Lluna i Mercuri formen un triangle equilàter a prop de l'horitzó

dimecres 28 Lluna nova